

Reiseliv som del av løsningen for å skape en bærekraftig utvikling

Innlegg under "Sustainable Destination Norway 2025 - Summit in Balestrand"

Arrangert av Vestlandsforskning og Høgskulen i Sogn og Fjordane

Kviknes hotell, 27. mai 2008

Carlo Aall, Vestlandsforskning

Foto: Regjeringens reiselivsstrategi 2007

Kan reiselivet bidra i bærekraftarbeidet ut over å redusere sin egen miljøbelastning?

- **To konkurrerende hypoteser**

1. Når vi har "fri" tar vi også fri fra våre miljøholdninger

(da er svaret på spørsmålet over "nei – tvert om"!)

2. Når vi har "fri" er vi særlig åpne for å lære oss en mer miljøvennlig praksis, som vi så tar med oss tilbake til "hverdagslivet"

(da er svaret på spørsmålet over "ja – men sannsynligvis under gitte betingelser"!)

- **Strategi for endringsmekanismer**

- Endre etterspørselen (forbrukerinnretning)

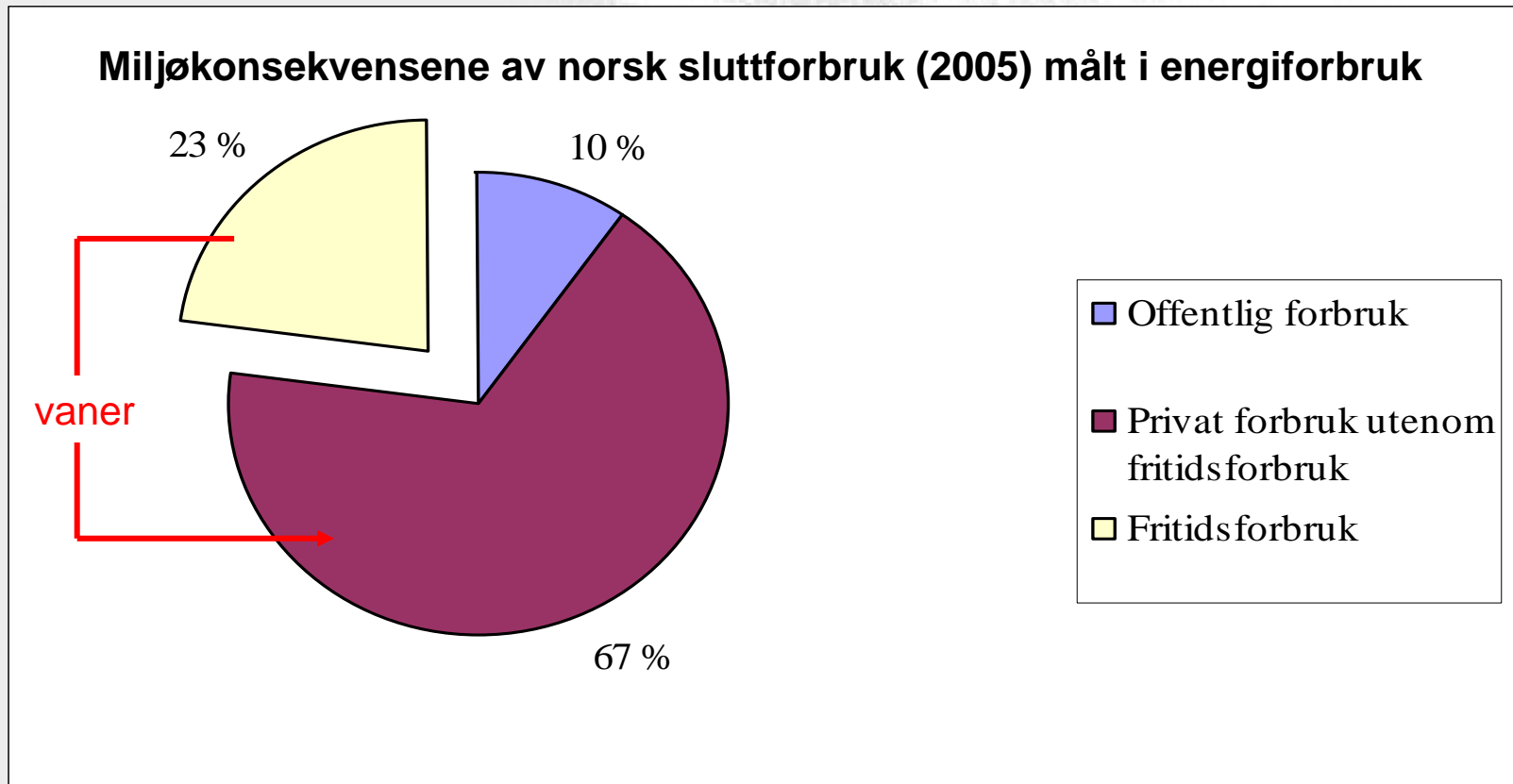
- Endre tilbudet (næringsinnretning)

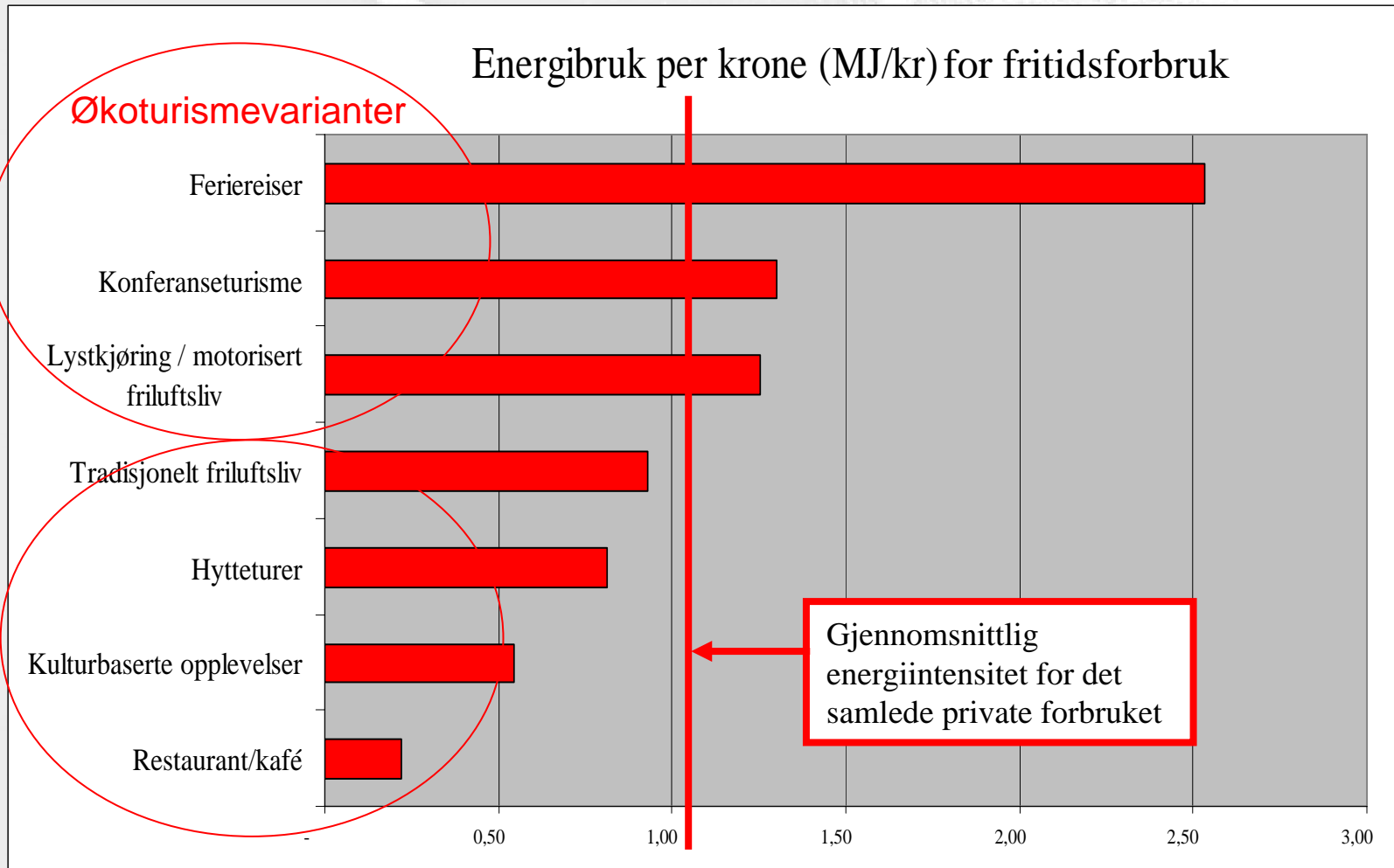
- **Forslag til endringstema**

- **Biff** (hva vi spiser), **Bil** (hvordan og hvor mye vi reiser) og (kanskje) **Bolig** (hvordan vi bor)

"Læringspotensialet" for å lære mer miljøvennlig atferd når vi har "fri"

"Læringsarenaer"

"BIFF": kan vi lære å spise mer miljøvennlig når vi har "fri"?

• Utgangspunkt

- Overgang til økologisk og lokal mat kan medføre 10% reduksjon i energiforbruk og klimagassutslipp fra ditt matvareforbruk
- Men i Norge er det bare ca 1% av matvareforbruket som er "økologisk"

• Øko- og lokalmat i reiselivet

- DNTs satsing på "kortreist mat" (20 hytter i 2007)
- Gardsmatbedrifter og gardsmatrestauranter (ca 200 stk)
- Choice hotellenes satsing på økologisk mat (fra 1.2 2008 tilbyr de økologisk frokost på alle sine hoteller)
- Slowfood bevegelsen (nå 11 lokallag i Norge)

"BIL": kan vi lære å reise mer miljøvennlig når vi er på ferie?

- **Utgangspunkt**

- Privatbil- og (særlig) flytransport øker så mye at de miljøteknologiske tiltakene ikke klarer å hindre en økning i miljøbelastningen fra persontransporten

- **"Bærekraftig mobilitet" i reiselivet**

- Omfanget av besøk på DNTs hytter øker år for år
- Sykkelturisme øker i Norge og internasjonalt
- "Sydentur" med tog øker (eks Star Tours "Blue train")
- Bilfrie destinasjoner (så langt ingen i Norge!)
- "Slow movement" (www.slowmovement.com)

"BOLIG": kan vi lære å bo mer miljøvennlig når vi er på ferie?

- **Utgangspunkt**

- "Bolig" står for om lag 1/3 av klimagassutslippene fra vårt private forbruk

- **"Økobiliger" i reiselivet**

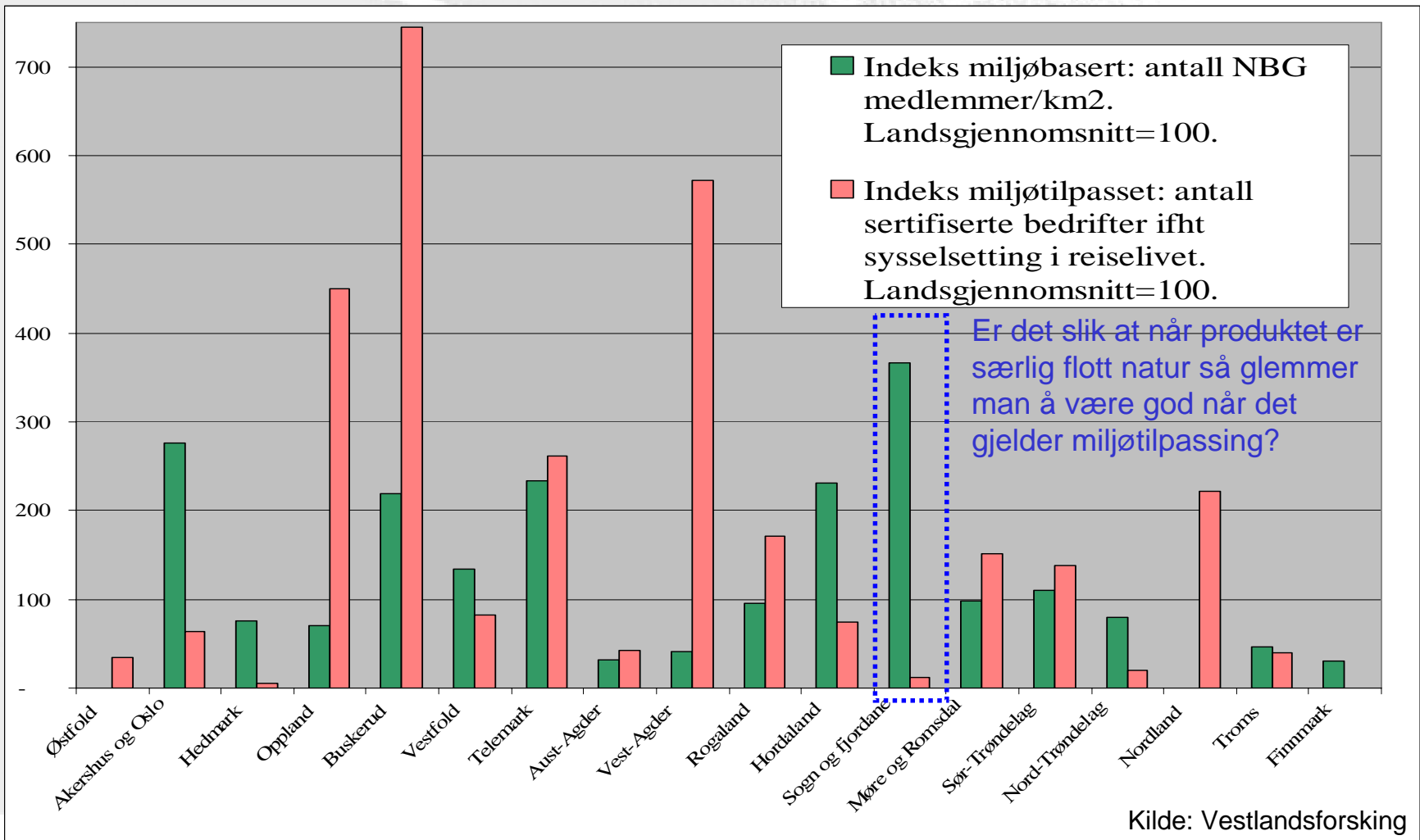
- "Det enkle hyttelivet" – overførbare idealer til den "vanlige" boligen?
- Men, antall, størrelse, avstand til og materiell standard på hytter har økt dramatisk de siste årene – krever i tilfelle sterkere styring av hytteutbyggingen
- Derfor: må vi nøye oss med læring på en lavere skala - dvs "feie for egen dør" i reiselivsbedrifter?

Eller:

Norsk reiseliv: et problem at miljøbasert ikke går sammen med miljøtilpasset reiselivsprofil?

Transport: den store (eller ikke så store?) bærekraftutfordringen for reiselivet

- **Klimanøytralisering som hovedstrategi i norsk klimapolitikk**
- **Men hva betyr det i praksis?**
- **Eksempel fra regjeringens strategiske plan for reiselivet:**

Klimanøytral bilutleie

Satsing på bærekraft har betydning også for eksempel for bilutleie. Avis Bilutleie er 100 prosent klimanøytral i driften etter mønster tilrettelagt av FN. Gjennom GRIP (stiftelsen «Grønt i praksis») og selskapet CO2focus, har Avis Bilutleie inngått en samarbeidsavtale om kjøp og administrasjon av FN-godkjente klimakvoter. Selskapet nøytraliserer alle sine klimautslipp fra firmabiler, flyreiser og strømforbruk ved å benytte sertifiserte klimakvoter og leier også ut klimanøytrale biler til kunder med firmaavtale. En klimanøytral bil innebærer at man reduserer utslipp i et U-land like mye som den mengden CO₂ som slippes ut gjennom egen kjøring. Eksempelvis vil en bil som kjører **25 000 km** i året med et forbruk på **0,8 liter bensin per mil**, slippe ut 2,8 tonn CO₂. Prisen for å klimanøytraliserer denne bilen vil være [REDACTED]

Fire hovedstrategier for et mer bærekraftig reiseliv

	Intern	Ekstern
Tilpasse seg problemet	<p>Miljøtilpassing Tilpasse</p>	<p>Miljøsamarbeid Næringer samarbeider i lokale</p>
Redusere problemet	<p>Miljøtiltak Redusere miljøbelastningen fra reiseliv</p>	<p>Miljølæring Reiselivet som arena for "ta med seg bort" miljøvennlig adferd</p>

"Kjent utfordring 1": Dette har reiselivsnæringen alltid gjort

"Ny utfordring 3": To nye tilpassningsutfordringer som fordrer samarbeid: klimatilpassing og vern av kulturlandskapet

"Kjent utfordring 2": Frivillige tiltak i næringen som har pågått i minst 15 år

"Kjent utfordring 3": Krav om "miljølæring" og "miljøsamarbeid" del av kriteriene for "økoturisme" i snart 20 år - men ordningen først etablert i Norge i 2008

"Ny utfordring 1": Også behov for regulering av næringen (?)

"Ny utfordring 2": Også behov for å styre forbruket (?)

"Ny utfordring 4": Behov for å utvikle offentlig politikk for å legge til rette for å ta med seg "gode vaner" til hverdagen

Takk for oppmerksomheten!

Carlo Aall

caa@vestforsk.no